

Prisimintos skaudžios mūsų tautos istorijos dienos

Šeštadienį renginiu „Išplėsti iš Tėvynės delnų“ Vilkaviškyje paminėtas sovietinės okupacijos 80-metis ir gyventojų trėmimų pradžia. Gedulo ir vičių dienai skirti renginiai įvyko Pilviškiuose ir kai kuriose kitose rajono vietose.

Minėjimas „Išplėsti iš Tėvynės delnų“ prasidėjo šv. Mišiomis Vilkaviškio katedroje. Buvo meldžiamasi ir už mirusiuosius tremties vietose, ir už tuos, kuriems pavyko sugrįžti į tėvynę.

Po pamaldų renginio dalyviai rinkosi prie genocido aukoms skirto paminklo, esančio šalia Vilkaviškio viešosios bibliotekos. Čia skambėjo „Tautiška giesmė“, Petro Kuruožos 406-osios kuopos šaulių patriotiška kompozicija, Gintauto Turonio birbynės melodija, renginio vedėjos muziejininkė Elenos Rupeikienės skaitomos elės, su tremtinių susidūrusių žmonių prisiminimai.

Renginio dalyviai akcentavo šią datą ne vien kaip netekčių, bet ir kaip tautos stiprybės simbolį. Bibliotekininkė Gitana Pumerytė-Vosylienė prisiminė savo téčio tremtinio Alfonso Jono Pumerio pasakojimus.

„Mano tėtis buvo labai ramus žmogus, tremtyje neišmoko nei keiktis, nei smurtauti. Tos patirties jis niekada nesureikšmindavo. Sakydavo, jog rudenį pakabintas aukštyn kojom ir aplietas lediniu vandeniu būdavo tik dėl to, kad atsibustų. Piršto irgi neteko neva stipriai prisivéręs durimis...“ – pasakojo moteris.

Savo ir artimųjų išgyvenimais pasidalijo tremtinė Regina Neiberkienė ir politinės kalinės Marijonos Želvytės dukra

▲ Prie paminklo genocido aukoms atminti – būrys buvusių tremtinių, jų artimųjų, garbių renginio svečių.
Airūnės JARAŠIŪNAITĖS nuotr.

Lina Skrinskiénė.

Buvęs Vilkaviškio „Aušros“ gimnazijos mokytojas, vienas iš 1941 metų tremtinių Kestutis Dambrava trumpai papasakojo paminklo, prie kurio susirinko minėjimo dalyviai, istoriją.

„Mes norėjome iprasminti ši gyvenimo etapą. Iš kiekvieno mūsų rajono kaimo, iš kurio bent vienas žmogus buvo ištremtas, atvežėme po akmenį. Ilgalaikiu tušu užrašėme, iš kur akmuo atkeliaavo. Vėliau tie akmenys virto paminklu, tik tušas, gaila, greit nusitrynė“, – kalbėjo vyras.

Renginyje dalyvavo Vilkaviškio rajono meras Algirdas Neiberka, Seimo nariai Kestutis Smirnovas ir Paulius Saudargas, ekspedicijos „Misija Sibiras“ dalyvė Goda Karazijaitė-Krukauskienė bei Europos Parlamento narys Juozas Olekas. Europarlamentaras sakė, kad Europos Parlamente įkūrė atminties grupę, kurioje kartu su kitų Baltijos valstybių atstovais dalijasi tremtinių

istorijomis. Politiko teigimu, itin svarbu jaujanai kartai pasakoti apie šiuos svarbius ir skaudžius Pabaltijo tautoms įvykius, kad jie niekada neliktu užmarstyti.

Prie paminklo padėjė gėles renginio dalyviai aplankė Vilkaviškio geležinkelio stotį, iš kurios prieš 79 metus pajudėjo į šiaurę tremtinių vagonai, kapinėse meldėsi prie paminklo tremtiniams, Paežeriu dvaro ledainėje apžiūrėjo parodą „Išplėsti iš Tėvynės delnų“, kurią pristatė jos rengėja E. Rupeikienė. Muziejininkų pavaišinti arbata žmonės neskubėjo skirstytis, kalbėjosi apie patirtas negandas, žadėjo parodos ekspoziciją papildyti savo saugomomis tremties relikvijomis.

Lukas RAKAUSKAS

Projektą „Laisvės pamokos“ remia Spaudos, radio ir televizijos rémimo fondas

